

Analysenotat 2

Lav ledighed og mangel på arbejdskraft længere væk fra de større byer

Beskæftigelsen stiger mest i og omkring Hovedstaden, mens beskæftigelsesstigningen slet ikke har fået fat i andre dele af landet. Til gengæld er ledigheden i en række områder længere væk fra de større byer meget lav. Det gælder f.eks. i Vestjylland. Muligheden for at øge beskæftigelsen i de dele af landet er således meget begrænset, hvis ikke der bliver flere velkvalificerede medarbejdere til rådighed for virksomhederne.

Af seniorchefkonsulent Thomas Q. Christensen, tqch@di.dk

Velkvalificerede medarbejdere er helt afgørende for, at virksomhederne kan drive deres forretning, der hvor de ligger. Kan virksomhederne ikke rekruttere de nødvendige medarbejdere, kan de ikke levere de varer og tjenester, som markedet efterspørger. Dermed går samfundet glip af øget velstand. Øget beskæftigelse i de kommuner, der ligger længere væk fra de store byer, og hvor ledigheden nu er meget lav kræver derfor, at der er arbejdskraft til rådighed. Det forudsætter reformer på arbejdsmarkedet, der øger det generelle arbejdsudbud, f.eks. øger tilbagetrækningsalderen og sikrer, at det bliver lettere for virksomhederne at rekruttere udenlandsk arbejdskraft.

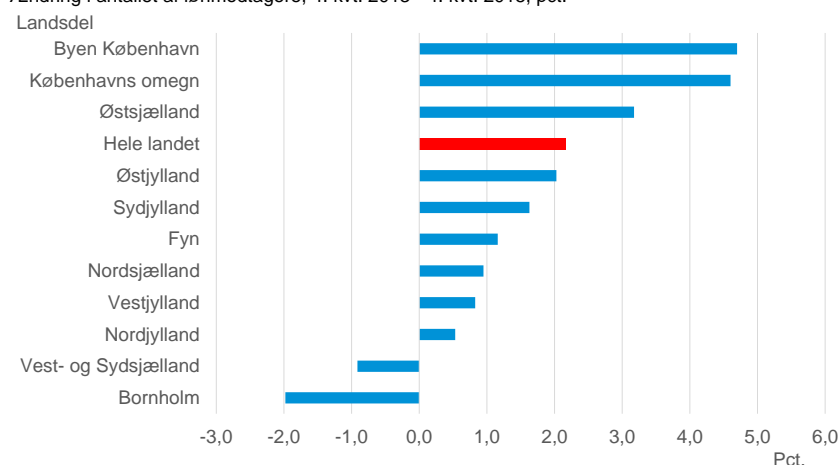
Siden beskæftigelsen efter krisen nåede sit lavpunkt i begyndelsen af 2013, er lønmodtagerbeskæftigelsen løftet med 100.000 personer.

Beskæftigelsen stiger mest i København og omegn

Det er især i København og omegn, at beskæftigelsesvæksten har fået fat, mens beskæftigelsesvæksten kun i mindre grad har fat i Nord- og Vestjylland. På Bornholm er beskæftigelsen fortsat faldende og Vest- og Sydsjælland har haft en uændret beskæftigelse det seneste halvandet til to år.

Beskæftigelsesvæksten har mest fat i København og omegn

Ændring i antallet af lønmodtagere, 4. kv. 2013 - 4. kv. 2015, pct.

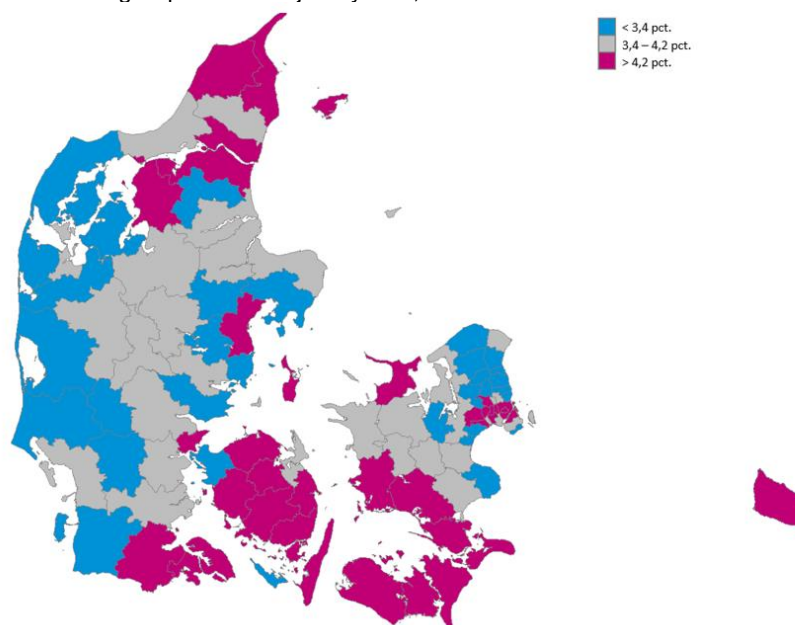
Kilde: DI-beregninger pba. Statistikbanken.dk

Lav ledighed i Vestjylland, nord for København og uden for Århus

Men yderligere vækst i beskæftigelsen i en række af landsdelene længere væk fra de helt store byer er udfordret ved, at der ikke er meget ledig arbejdskraft til rådighed. Siden midten af 2012 er ledigheden faldet betydeligt, og den udgjorde således i marts 4,2 pct. Ledigheden er højest i de helt store byer og i en række kommuner omkring disse. Omvendt er ledigheden lavest i Vestjylland, kommunerne nord for København og uden for Århus. For eksempel udgjorde ledigheden i Ringkøbing Skjern og Varde kommuner kun 2,6 pct. i marts 2016.

Lav ledighed i Vestjylland

Fuldtidsledige i pct. af arbejdsstyrken, marts 2016

Kilde: DI-beregninger pba. Statistikbanken.dk.

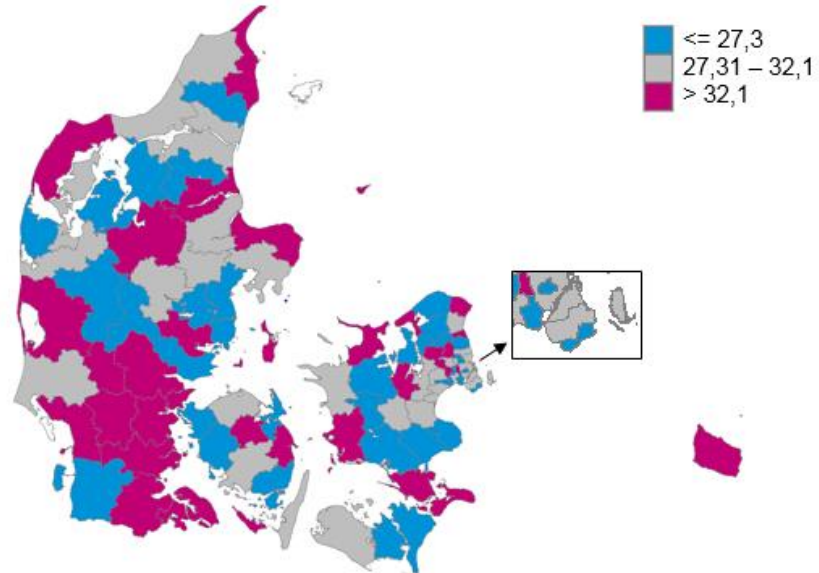
Størst mangel på medarbejdere i Vest- og Sønderjylland

Presset på arbejdsmarkedet længere væk fra de større byer afspejler sig også i Dansk Industris Lokalt Erhvervs-klima fra 2015, hvor 3 ud af 10 virksomheder angav, at de inden for det seneste år forgæves havde forsøgt at rekruttere medarbejdere. Det er en problemstilling, som virksomheder i hele landet oplever, men

det er særligt i det vest- og sønderjyske, at virksomhederne melder om mangel på arbejdskraft.

Størst mangel på arbejdskraft i Sønderjylland

Andel af virksomheder, der har oplevet forgæves rekrutteringer inden for det seneste år, fordelt på kommuner, pct.

Anm: Spørgsmålet der er blevet stillet virksomhederne: "Har din virksomhed inden for det seneste år forgæves forsøgt at rekruttere nye medarbejdere – herunder lærlinge/elever?". Fanø, Læsø, Ærø og Samsø kommuner er udeladt af figuren pga. for få observationer.

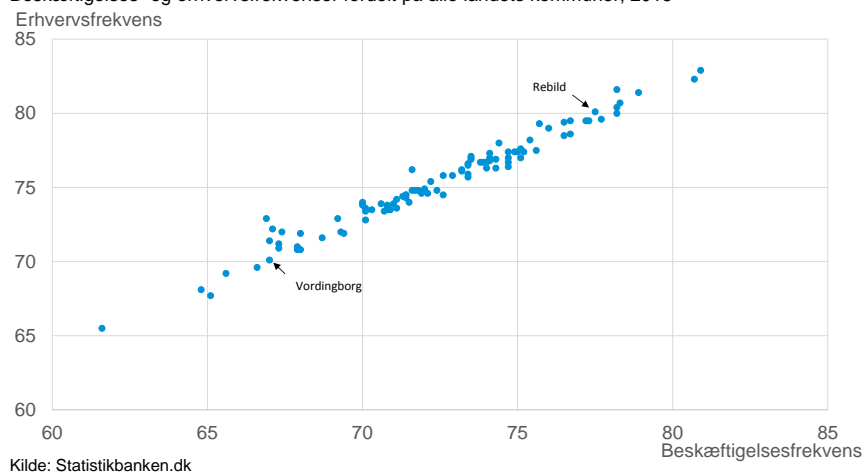
Kilde: Lokalt Erhvervsklima 2015.

Flere borgere, der udbyder deres arbejdskraft, øger beskæftigelsen

Der er da også en sammenhæng mellem udbuddet af arbejdskraft i en kommune og hvor mange af borgerne i kommunen, der er i beskæftigelse. Jo flere borgere i kommunen, der indgår i arbejdsstyrken, jo flere vil der være i beskæftigelse. Således har Vordingborg en erhvervs- og beskæftigelsesfrekvens på henholdsvis 70,1 og 67 pct., mens Rebild i den anden ende af skalaen har en erhvervs- og beskæftigelsesfrekvens på henholdsvis 80,1 og 77,5 pct. Initiativer hvor man øger antallet af kommunens borgere, der udbyder deres arbejdskraft, vil derfor føre til, at andelen af borgere i kommunen, der er i beskæftigelse øges.

Sammenhæng mellem udbuddet af arbejdskraft og beskæftigelsen i kommunerne

Beskæftigelses- og erhvervsfrekvenser fordelt på alle landets kommuner, 2015

DI projekt om virksomhedernes geografiske udfordringer og muligheder

Denne analyse er en del af DI's projekt om de geografiske udfordringer og muligheder, som virksomhederne oplever. Gennem de seneste mange år er arbejdsstyrken inden for kommunerne koncentreret i byerne og mellem kommuner er arbejdsstyrken koncentreret i de større byer. Dette er en tendens, der er taget til de senere år. DI ønsker at beskrive hvilke udfordringer og muligheder virksomhederne oplever ved deres geografiske placering. Yderligere ønsker DI at undersøge, hvordan virksomhederne tilpasser sig og eventuelt drager nytte af udviklingen.

Danmark er et land, der trods alt dækker et begrænset område, og man skal ikke bevæge sig langt, før man enten befinder sig i udlandet eller i internationalt farvand. DI har medlemsvirksomheder i samtlige danske kommuner. De møder mange ens udfordringer, men også en række forskellige udfordringer afhængig af, hvor i landet de har placeret deres aktiviteter.

Befolkningens koncentration i byerne er både en udfordring og en fordel på samme tid. Udfordringerne omkring urbaniseringen er mere nuancerede end, at alt vækst foregår med udgangspunkt i Hovedstaden, om end Hovedstadens evne til at tiltrække og fastholde arbejdspladser også er væsentlig for hele Danmarks muligheder.

DI ønsker et åbent og velstående samfund i vækst og balance. Med det som udgangspunkt ønsker DI derfor at deltage i udviklingen af Danmark, der sikrer, at Danmark samlet set er konkurrencedygtigt og trækker arbejdspladser og vækst til **hele** landet.

Du kan læse mere om projektet her på di.dk.